

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főtér 8 szám

Telefon: 42. szám.

Ásiratokat nem adunk vissza.

Nyitlárben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
diszkrétivel, vagy kerettel ellátott hir-
detések törmétek szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvermény.

Az Adria ura.

— febr. 19.

A bolgár főhadiszállás jelen-
tése után ellenségeinknek nem
lehet többé kétsége, hogy balkáni
akciónk további sikerét fel nem
tudják tartóztatni. Seregeink már
Albániában nyomulnak előre, a
bolgárok pedig már megszállták
Elbasszánt és mindjobban szorít-
ják Esszad zsoldosait. Albániai
eredményeink legjobban fájnak
Olaszországnak és Milanó légi
bombázása nem idéz elő a talián
lelkében olyan sajnást, mint az
Adria partján elért előnyeink.

S első sorban Albániában tesz-
szük teljessé a győzelmet, mely
a legfőbb útközponton köztünk és
Olaszország közt, amennyiben év-
tizedek óta egyik kijelölt bázisa
volt az olaszok adriai álmainak.
Ezeknek az álamoknak most az
utolsó rongyait szaggatjuk, egy-
felől mi, akik Durrazó, másfelől
a bolgárok, akik Délalbániának
már elfoglalt legnagyobb városai
Elbasszán és Bera felől nyomul-
nak Valona felé. Itália, mely leg-
alább egy várost akart tartani az
Adria keleti partjából, nemcsak
presztizs okából, hanem Szaloniki
miatt is, nemsokára beláthatatlan
időkre bucsut vehet nemcsak az
albán partoktól, hanem az adriai
álmoktól is, melyeket e partok
felett ringatott a délibáb.

Egyetlen kérdés se forradt
össze annyira az olasz politikai
tervekkel, mint az albán problé-
ma. Azoknak a keleti partok-
nak birtokbavétele, melyekert már
az ósrómaiknak — a nyulat nem-
zett párdueoknak — annyi vére
folyt, becsebb cél volt az ola-
szok előtt mindazon vágyaknál,
melyek hatalmi vágyakat fűtik.
Nagy áldozatokat hoztak ezért az
álmért s rengeteg pénzt és erőt
tekerttek a gazdasági és politikai
agitációba.

Már a török uralom alatt kezd-
ték megdolgozni a talajt az ola-
szok. Az agitáció csak egy célt
nézett, de azt két szempontból
nézte. Egyik volt az albán part-
vidék helyzete a török uralom
alatt, a másik az az eshetőség, a
mely az utolsó évtizedekben két-
ségeitől benne volt minden
európai állam Balkán-problémá-
jában: a török birodalom felbom-
lásának eshetőségét. Addig, míg
török világ volt Albániában, a
gazdasági tevékenységre fektet-
ték a fősúlyt az olaszok, ipari és
kereskedelmi vállalatokat tervez-
tek, viszont a másik eshetőségre
való tekintettel konzulok politi-
kai ügynökök is voltak és olasz
iskolákat alapítottak Albániában,
mint ahogy az olasz partokon al-

bániai deákoknak csináltak neve-
lőintézeteket. A cél mindig a mo-
narchia kontraktarizációja volt és
el kell ismerni, ezt a célt nem
ügyetlenül szolgálták az olasz po-
litikusok. S be lehet vallani azt
is, hogy a saját ügyességükön ki-
vül nagyban segítette őket a mi
külpolitikánk közmondásos ügyet-
lensége is. Mi megcsináltuk Wied
herceg királyságát a londoni kon-
ferencián, de úgy, hogy az olasz
intrikáknak nem volt azt nehéz
pünkösdi királysággá tenni. S a
világháború kezdete is közelebb
vitte az olaszokat a célhoz: be-
engedtük őket Valonába s talán
még több engedményt is kaptak
volna, ha ez egyszer az ő politi-
kusaikon nem vesz erőt az ügye-
fogyottság. Ők nem osztózni akar-
tak az Adrián, hanem mare clau-
sumot akartak belőle csinálni.
Azt érték vele, hogy elveszítették,
amit eddig elértek és az Adria
urai most mi leszünk, sőt már
vagyunk is.

A kárpáti falvak ujjaépítése.

Gr. Khuen-Héderváry nyilatkozata.

— febr. 19.

Gróf Khuen-Héderváry Károly,
a háboruban feladott tüzérek újra-
felépítő országos bizottság elnöke az
országosan megindult akció eddigi
eredményéről és jövőbeli kilátásáról
és feladatairól a következő érdekes
nyilatkozatokat tette:

— A magyar publikum példátlan
áldozatkészségéből több mint öt mil-
lió korona gyűlt össze az akció cél-
jaira. Minthogy pedig a siker eléré-
séhez két és fél millióra van a bi-
zottságnak szüksége, ezidőszertől te-
vékenysége arra irányul, hogy a
hiányzó két és fél milliót összegyűjt-
sük. Az oroszok betörése tudvalevő-
leg száz községet sújtott, 3000 ház pusztult
el teljesen, 5000 ház megrongá-
lódott, a tönkrement melléképületek
száma pedig szintén ugyanennyi. A
szükséges építőanyagot, fát, téglát stb.
az állam adja, az építkezéseket állami
közégek vezetik, a munkaerőt — nagy-
részt hadifoglyokat — az állam bo-
csátja rendelkezésre, úgy, hogy az
állami hozzájárulás is mintegy 7-8
millió koronára tehető.

Az országos bizottság csak az
elmúlt év augusztusában alakult. —
Azóta az aránylag rövid idő alatt az
elpusztult falvak lakóit tető alá jut-
tatták. Először is a tönkrement mel-
léképületek épültek fel újra és a mos-
tani télen át már ezek a tető alá jut-
tatott melléképületek nyújtottak ideig-
lenes lakást a Felvidék szerencsétlen
lakosságának. Ez év nyarán azonban
remélhetően felépíti az országos bi-
zottság az összes házakat. Ezenkívül
mintegy kétszáz ház építése fejezte-
tt be. — Elvégezték az építkezés-
hez szükséges anyag összehordásának
munkáját, illetve ennek legnagyobb
részét. A tönkrement falvak lakóit
házi berendezéssel, gazdasági felsze-

réssel, szerszámokkal, kecskékkel
látta el. Mintegy hétszáz szekeret
osztottak szét. Ezeket a felszerelési
tárgyakat ingyen csak annak adják,
aki okvetlenül rászorul. A legtöbb
esetben kötelezi magát az illető, hogy
a kapott felszerelési tárgy harmadré-
szét, vagy ha a viszonyai jobbak, a
felét később visszafizeti. Az állam
igen nagy számmal osztott ki a la-
kosok között lovakat, melyek harséri
szolgálatra többé nem alkalmasak, de
igavonásra még igen jók. A szüksé-
gés marhaállomány pótlása, sajnos,
eddig meg nem történhetett, mert az
árak rendkívül nagyok most. Az ed-
dig összegyűjtött öt millió korona még
mind együtt van és adminisztrációs
költségekre mindössze 2497 korona
18 fillért költöttek el a lefolyt hat
hónap alatt.

A jövő feladata mindenekelőtt
háromezer ház felépítése. Ötezer há-
zat és ugyanennyi melléképületet
rendbe kell hozni. Végre kell hajtani
az építési programot, jószággal, házi
berendezéssel, gazdasági felszereléssel
kell ellátni a tönkrement falvak la-
kóit. Szóval össze kell gyűjteni a még
hiányzó két és fél milliót. A ha-
zaftias magyar publikum áldozat-
készsége ezt az összeget kétségkívül
előteremtí, hogy hogy így szebb, jobb,
egészségesebb és mindennekfelett ma-
gyarabb községek épüljenek a Kar-
pátokban.

Ujhely dicsérete.

Valami, amit jól csináltak meg. —
Mindennél baj van a közlelmzési
raktárakkal, csak Ujhelyben nincs.
— Egy sikerült intézményünk. —

— febr. 19.

Igen sokszor tettünk már össze-
hasonlításokat más városok akotásai-
val, intézményeivel, hadasával stb.,
de bizony, sajnos, majdnem mindig
csak azzal a céllal, hogy kimutassuk,
milyen elmaradottak, szegények és
sok esetben milyen gyámoltalanok
vagyunk más ugyesebb, tehetsége-
sebb, fejlettebb városokhoz ké-
pest. Nem mintha nekünk valami
örömmel telt volna e tetei ilusztrá-
lásban s bebizonyításban, (sőt el-
lenzőleg), hanem azért, hogy ez
által serkentjük, buzdítsuk a város
vezetőséget fokozott tevékenységre,
alkotó és városfejlesztő munkára.

Igazán kelemes tehet nekünk,
ha egyszer arról adnánk hírt, hogy
nekiuk is sikerült egy városi ügy-
nek a megoldása, és pedig sikerült
sokkal jobban és teljesebben, mint
máskor előrehaladotabb és maga-
sabb fejlődési stádiumban levő váro-
soknak.

A közlelmzési raktár kérdése-
nek megoldása az, amelynek terén
nyugodtan megállapíthatjuk, hogy Uj-
hely város jó munkát végzett és sok-
kal sikerültebb megoldást talált, mint
az ország legtöbb városa. Ennek igaz-
olására elég, ha példaképpen csak
Árad és Szeged városát hozzuk fel,
a mely városok közlelmzési raktárai-
nak válságáról épen a legutóbbi na-
pokban olvastunk.

Mindkét város házi kezelésben
állította fel a közlelmzési raktárt,
azonban oly rossz eredménnyel, hogy
Áradon a most megejtett leszámolás-
nál a közlelmzési raktár mintegy
60,000 korona deficitet tüntetett fel s

még rosszabb a helyzet Szegeden, a
hol a város egyenesen beszüntetni
volt kénytelen közlelmzési raktá-
rának üzemét és átadni azt egy ke-
reskedő-szakembernek, mert a házi
kezelés nagy deficitet járt s amellet
az intézmény működése sok kifogás
alá esett.

Bár természetesen nem káröröm-
mel, de annyiban örömmel látjuk,
hogy Ujhely város másként oldotta
meg a kérdést, hogy végre egyszer
mi találtuk el a helyes utat más vá-
rosokkal szemben. Mi tudvalevőleg
nem vállaltunk egy fillér rizikót sem,
hanem mindjárt úgy állítottuk fel a
közlelmzési raktárt, hogy az ugyan
szoros hatósági ellenőrzés alatt áll s
a városi hatósággal a legteljesebb
kapcsolatban van, azonban egy szak-
képzett és tökéletes kereskedő vezet,
aki a teljes anyagi rizikót is viselni
köteles.

Ilyenformán a város anyagi ér-
dekei teljesen megóvottak, de jól járt
a közönség is, mert a hatósági bolt
működése a közlelmzési bizottság
tagjainak igazán nagyon méltánylandó
és dícséretes agilitása és irányítása
mellett nemesak hogy kifogásra nem
ad okot, de a közlelmzési terén napról-
napra érezteti áldásos hatását.

Nem lehet eléggé méltányolni a
h. polgármester, továbbá a közlelm-
zési bizottsági tagok s különösen
dr. Hornyay Béla, Hönseh Dezső, dr.
Haas Bertalan, Zinner Henrik s. b. ön-
zetlen munkásságát, akik nap-nap
után szorgos figyelemmel kísérik az
intézmény működését, valóságos szem-
élyes ügykeve teszik annak prosperi-
tását s a közönség igényeinek
kiegészítését. Az ő ellenőrzésük és irá-
nyításuk mellett a raktár vezetője, a
kinek természetes érdeke, hogy az
intézmény prosperáljon, oly eredmé-
nyeket érte el a közlelmzési s kü-
lönösen a szegényebb neposziály el-
látása terén, amelyek valóban respek-
tabilisak. Itt van pl. a burgonya-el-
látás kérdés, amely igazán életbevágó
a szegényekre nézve; e tekintetben
a közlelmzési raktár életmésége
lehetővé tette, hogy az intézmény he-
tenként mintegy 100 mm. burgonyát
tud a közönség rendelkezésére bocsá-
tani. Cukrot rövid idő alatt 300 mm.
adott el s közlelmzési ismét nagy cu-
korszállomány esedekes. Szén csak
az elmúlt néten 10 vagonnal érke-
zett s került eladásra olcsó árban,
nashoz szállítva. A legutóbbi szir-
hiány alkalmával ugyszólván alig le-
hetett masutt szirt kapni 6 kor. 50
filléres árban, mint csupán itt. Az ár-
szabályozás terén is nagyon jó hatása
van a közlelmzési raktárnak, amely
kényszeríti a helyi kereskedőket, hogy
mesterséges ármelelésektől, amikre az-
előtt, sajnos, sok példa volt, tartó-
zkodjanak. Végül nagy előnye a rak-
tárnak, hogy mikor egyik-másik áru-
cikknek az ára rohamosan emelkedik,
a hatósági bolt mindaddig a régi ár-
ban ad el, amíg a korábbi beszer-
zett készlete tart. Így volt ez mosta-
nában pl. a kávéval, melynek ára
hirtelen felszokott, a raktár azonban
lehetővé tette, hogy igen sokan még
az ármelelékes után is a régi árban
lathassák el magukat kávéval.

Mindezek eléggé indokolják, hogy
akkor, amikor a közlelmzési rak-
táraknak más városokban való ne-
nehézségeiről olvassunk, elismeréssel
szóljunk ennek a kérdésnek Ujhely-
ben történt sikerült megoldásáról.

A VILÁGHÁBORU.

A sajtóiroda hiteles távirati jelentése.

Megszállottuk Kavallát.

Budapest, febr. 18.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér.

Rendes tüzéségi harcokon kívül nincsen nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér.

Tegnap a tüzéségi tevékenység általában gyengébb volt mint előző napokon. Malborgeth község újra az ellenség tüze alatt áll. — Rombon terület előterének kitakarítása alkalmából 37 foglyot ejtettünk és 1 gépfegyvert zsákmányoltunk. Több olasz századnak támadását visszautasítottuk. Oslavianál a legutóbbi harcok óta 7 gépfegyvert, 2 aknavető és 1200 puskát szállítottunk be.

Délkeleti hadszíntér.

Egy a mi vezetésünk alatt álló és az osztrák-magyar csapatokkal megerősített albán csoport megszállotta Kavallát. Az ottani helyőrség Esszad pasa csendőrei az elfogatást csak azáltal kerülhettek el hogy hajón menekültek.

Höfer altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Elsüllyesztett francia hajó.

Budapest, febr. 18.

Február 16-án reggel egy tengeralattjáró hajónk megtorpedózott egy francia gőzhajót, a francia gőzhajó azután zátonyra szaladt.

Hajóhadparancsnokság.

A németek sikerei nyugaton.

Berlin, febr. 18.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az angolok újra megkísérelték, hogy Yperntől délkeletre állásaikat visszazerezzék, véresen visszavertük őket. Lenstől északnyugatra és Arrastól északra csapataink sikeres robbantásokat végeztek. Egy kis német osztag egy éjjeli vállalkozása alkalmával, a melyet a fouqueillersi angol állás ellen, Alberttől északra intézett, néhány fogollyal és 1 gépfegyverrel tért vissza. A Sommetől délre tiz onnan harcra vetett francia csapatok támadása tüzelésünkben összeomlott. Az arvonál többi részén időnkint élénk tüzéségi harcok voltak, amelyekben nevezetesebb esemény nem történt. Flandriában az ellenséges repülőek éjjeli támadásait a mi repülőink azonnal Poperinghe bombázásával viszonzták.

Keleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Balkáni hadszíntér:

Az ellenséges repülőek Stumicától délre megtámadták a hüdovai pályaudvart (Vardar völgy).

A legfőbb hadvezetőség.

„Királyunk imája.”

A Hadsegélyző Bizottság új gyűlése.

— febr. 19.

A világtörténelmi események számára forgatagában, amelyek közt élünk, az Országos Hadsegélyző Bizottság jelvényosztálya azt a feladatot szorgalmazta, hogy enyhítse a hadbavonultak hozzátartozóinak megélhetési gondjait és könnyítsen sorsukon a jelenben és a jövőben.

E sok ágazatu tevékenység egyik most megindult akciója a „Királyunk Imája” elnevezés alatt fordul a hazafias társadalom áldozatkészségéhez.

Ezen elnevezéssel művészi kivitelű dombornyomású ezüst gyűrűket hozott forgalomba, megörökítve azt a megkapó képet, mely szeretett uralkodónkat imádkozás közben ábrázolja. E szép kivitelű és a történelmi évszámokkal ellátott gyűrűk örök emlékei maradnak a most dúló népek csatáinak és felette alkalmasok arra, hogy azokat — mint a mai nagy időknek a jövőben egyre ékeesebbé váló történelmi emléket — mindnyájan megszerezzük és viseljük.

Olyan akció ez, mely az egyének legnemesebb és legtisztább emberi érzéseire fordul: a hazaszeretet s a jótékonyság szelleméhez; azokhoz a lelki érzésekhez, melyek a hadi tettek világhíres dicsősége mellett a szeretet ezernyi áldozatkészségének legfenségesebb emlékeivel gazdagítják hazánk történetét.

Ebben az akcióban tehát bizalommal számíthat a bizottság a magyar társadalom és közélet minden tagjának készséges támogatására.

A gyűrűk ára 2 korona és minden nagyságban kaphatók. A pénz előzetes beküldése mellett a gyűrűket bérmentve küldi a Bizottság, testületek stb. utólagos elszámolásra is átvehetnek bármely mennyiséget.

Rendelésnél, vagy beküldésnél ügyelni kell a következő pontos címre: Országos Hadsegélyző Bizottság Jelvényosztálya Bpest, Képviselőház.

Ártatlanul meghurcolt járásorvos.

Dr. Widder Márkot felmentették.

— febr. 19.

Annak idején meggyeszte nagy feltűnést keltett, hogy dr. Widder Márk nagymihályi járásorvos, a nagymihályi társadalom egyik vagyonos, tekintélyes s mindeztideig közbeesülésben állott tagját súlyos váddal terhelve a csendőrség letartóztatta s bár a bíróság dr. Widdert hamarosan szabadlábra is helyezte, a bünvádi eljárás tovább folyt ellene s csak e héten ért véget felmentő ítélettel.

A csendőrség magzatelhajtás gyanúja miatt indította meg dr. Widder Márk ellen az eljárást. Ugyanis egy nagymihályi-vidéki gazdaleány, Varhola Mária, aki a bűnperben mint elsőrendű vádlott szerepelt, a csendőrség értesülése szerint, hogy erkölcsös bukásának következményétől, a gyermektől megszabaduljon, bement dr. Widder Márkhoz s ravette őt, hogy hat hónapos méhmagzatát megszabadítsa, amit a járásorvos 500 korona honorarium ellenében teljesített volna is. A nyomozat során az kétségtelenül beigazolódott, hogy a leány holt gyermeket szült s hogy

tényleg dr. Widder hajtott végre rajta orvosi műtétet.

Az eljárás során dr. Widder azonnal védekezett, hogy a méhmagzat az ő vizsgálatának eredménye szerint már akkor halott volt, mikor a leány hozzá fordult s az anya élete érdekében feltétlenül szükséges volt annak eltávolítása és ő csak ezt tette. Varhola Mária pedig, bár a csendőrség előtt beismerte, hogy tényleg szándékában volt születendő gyermekétől megszabadulni, egyébként színtén úgy mondotta el az eset idejében önmagán észlelt tüneteket, hogy ez az előadása valószínűsítette az orvos védekezését, hogy t. i. a kérdéses időben a magzat már tényleg halott volt.

A bűnper során természetesen legnagyobb fontosságú a szakértői véleményeknek volt. Minthogy pedig a korábbi főtárgyaláson meghallgatott szakértők nem tudtak egyöntetű véleményt produkálni a döntő jelentőségű kérdésben, azért az új helyi kir. törvényszék felterjesztette az iratokat az igazságügyi orvosi tanáchoz, hogy az mondjon perdöntő szakvéleményt: vajjon a műtét alkalmával élt-e még a magzat, mert hiszen a vádbeli csokléményt a törvény szerint csak az esetben lehet megállapítani, ha igazolható, hogy élő méhmagzat elhajtásáról van szó.

A szerdai főtárgyaláson, melyen Kall Béla kir. törvényszéki bíró elnököl, mint szavazóbírók Isépy Andor és Fejes Ernő vettek részt s a közvédelmi O. chváry Dezső kir. ügyész, a védelmet pedig dr. Fried Lajos és dr. Tátray Dezső látták el, felolvasatott az igazságügyi orvosi tanács döntése, mely a védelem javára szót, kimondván, hogy a jelen esetben nem állapítható meg, vajjon az orvosi beavatkozás alkalmával a magzat élt-e még.

Minthogy a vád egyéb körülmények által sem volt igazolva, a kir. törvényszék a védők nagyhatású becsédei után felmentő ítéletet hozott, amelyben kimondta, hogy a jelen esetben a bűncselekmény tárgyi tényálladéka hiányzik s ezért a vádlottak nem voltak elítélhetők.

A felmentő ítélet ellen a kir. ügyész felebezzett.

Gazdasági munkabizottságok.

A kormány rendelete.

— febr. 19.

A hivatalos lap legutóbbi száma a kormány rendeletét közli, amellyel utasítja az összes törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a törvényhatóság területén gazdasági munkabizottságokat alakítsanak. E bizottságok feladata lesz a munkások kielégítésének vizsgálata s a munkások munkájának a polgári hatóságok hatáskörébe eső ügyeit intézni, valamint a katonai munkásoké s a katonai lovak kiadásánál közreműködni.

A gazdasági munkabizottság megállapítja, hogy a földművelésügyi miniszternek rendelkezésére bocsátott és általa az egyes törvényhatóságok területén kinek és hány hadifogoly adassék ki; intézkedik, hogy szükség esetén a hadifoglyok a törvényhatóság területén más munkahelyre vitessenek; gondoskodik, hogy a felesleges hadifoglyok visszaadassanak; ellenőrzi a foglyok elszállítását és elemezését, közreműködik a foglyok részére szükséges ruházat megszerzésénél; — átveszi az előirt óvadékokat és azt kezeli és szükség szerint kiutálja.

A bizottság elnöke a törvényhatóság első tisztviselője. Tagjait a főispán hozzájárulásával a törvényhatóság első tisztviselője nevezi ki.

Hadifoglyokat a gazdasági munkák elvégzésére ezentul ettől a bizottságtól kell kérni. A bizottság fog gondoskodni, hogy a foglyokat a katonai parancsnokság kiutálja és a bizottság fogja őket a különböző helyekre beosztani.

A foglyokkal foglalkoztatásuk egész ideje alatt a bizottság rendelkezik. Nem lehet elvenni foglyokat egész télen át tartották. Kivétel csak akkor történhetik, ha valahol sürgős mezei munka teljesítendő. Az igénybevett hadifoglyokat 14 napra fel lehet mondani.

A vármegyei munkabizottságot a napokban alakítják meg és ennek hatásköre egyúttal a városra is kiterjed.

Sok a házasságkötés.

— febr. 19.

A háborúnak valószínűleg meglesz az a hatása, hogy alig lesz Magyarországon vadházasság. — Amikor a háború kitört, tömegesen házasodtak a férfiak s minden újabb bevonulásnak egy esomó új házasság volt a következménye. A legfőbb indító oka a sok házasságkötésnek a hadisegély volt, amelyet csak a törvényes feleség kapott meg, a házasságkötéseket aztán nyomon követte a törvénytelen gyermekek törvényesítése. Új helyben, de az országban is mindenütt, a legnagyobb liberalizmussal kezelték az ilyen katonai házasságkötéseket, a kihirdetést mellőzték s a dispenzációt még hiányos okmányok esetén is megadták.

Hogy még ma is mennyi katona házasodik, azt a dispenzációk nagy száma mutatja. A dispenzációt kizárólag katonák kapták, még pedig nem hadbavonulók, hanem a rövid szabadságra visszatértek.

Voltak igen sokan, akik nem gondoltak a vadházasság törvényesítésével, amikor bevonultak, most azonban egyre-másra kérik a rövid szabadságot, hogy ez alatt az idő alatt megesküdhessenek. A városházán az anyakönyvi osztályban intézik a katonák házassági ügyét, a lehető legnagyobb liberalizmussal. Rendkívüli nagy munkát ró ez az ügyosztályra, mert a dispenzációt sok formalitáshoz köti a törvény s ezektől igazán nem lehet eltérni. De mindezek ellenére egy-két óra alatt elszokták intézni a katonák dispenzációját.

A házasságkötések nagy száma azonban nemcsak a vadházasságok törvényesítését mutatja. Sok az új házasság is, még pedig a katonáké s ezt a számot csak növelni fogja a hadügyminiszter legutóbbi rendelete, melyben a tényleges katonák házasságkötési jogáról intézkedik. — Azt mondja a miniszter, hogy a tényleges szolgálatra bevonult katonákat, ha törvényes idejüket leszolgálták, népfelkelőknek kell tekinteni s így nem szabad akadályt gördíteni a házasságok elé. Képzeltető, hogy ez a rendelet micsoda örömet kelt az országban, hiszen tizezer és tizezer leány gyors férjhezmenetelét jelenti s micsoda munkát fog róni a hatóságokra, mert a katonák mind dispenzációval fognak működni. A házasságkötések számának csökkenésére tehát nem számíthatni, sőt ellenkezően, a következő hónapokban még több házasságot fognak kötni Magyarországon, mint eddig.

HIREK.

A ranyat kér az állam tőlünk, már tudniillik azoktól akiknek aranypénze is van ebben a keservesen nehéz időben. Nem ingyen kéri az állam az aranypénzt, megadja érte az értékét, amennyiért kapták a büszke tulajdonosaik. A kinek aranypénze van, annak körülbelül teljes bizonyossággal — van papirpénze is annyi, hogy az ázsio-differenciát nem érzi meg a háztartása. És ha megérezné, akkor sem áldozat az, tekintve, hogy a háború győzelmes befejezése legelső sorban a nagypénzűek érdekeit védi meg olyan pusztilás ellen, ami minden valószínűség szerint bekövetkezik, ha kegyetlen véletlenből az ellenséges hordák el tudták volna

na ár
ugyan
szüks
sereg
vázió
haner
raink
már
dog
Ner
ves a
kötele
nem
szám
mind
ható
lal fe
emba
talán
zeit
állam
szere
és ez
diszel
kát,
nak,
zanak
doljar
esepp
olvasz
sánál.
kötele
ragyo
arany
rényb
bet
hogy
minde
ország
e föld
látlan
ni az
Ujhel
meket
zek is
— az
kassza
az ara

Zemplén
király ho

tart. hon
járásí sz
nositott
seül Ofel
sal tánté

első felé
tos műso
tervbe O
szék eln
érdeklöd
művésze
velő fog
maiból n
Alajos z
meséket
stb.), me
élőképek
Béla kiv
érdekessé
is, hogy
számos sz
borus jo
ur. A da
szerepet
kiválóbbj
tély véd
főispán.
dr. Horny
ván, dr.
juszt Zolta
kező napo
delme fele
vák, feler
elpusztult
lesz fordít
— Kö
gyei Közr
aljai hely
25-én déle
háza nagy
tart a kö

na árasztani az országot. Közvetve ugyanannak a hadseregnek van szüksége az aranyra is, amely hadsereg utját állta az ellenséges invázióknak és nemcsak utját állta, hanem olyan messzire zavarta határainktól, hogy a remegő tőkék most már nyugodtan folytathatják boldog álmaikat.

Nem áldozatról van itt szó, kedves aranypénztulajdonosok, hanem kötelességről, amit nem szabad és nem lehet elmulasztani. E nagy leszámolás igénybe veszi, elkövetel minden erőt, ami előnyére fordítható annak a célnak, hogy diadalal fejezzük be a mérközést. Boldog ember az, akinek csak az a nyugtalansága, hogy most az aranypénzeit oda kell adni a papírpénzért az államnak. Gondoljanak az arany szerelmesei arra, hogy mennyi ezer és ezer család a legkevesebb aranydíszeket — apát, fiút, testvért, mátkát, férjét — adott oda az országának, hogy vérük hullásával áldozzanak a legszentebb célért. Es gondoljanak arra, hogy a vér minden cseppje drágább és értékesebb az olvasztott arany minden csillogásánál. Vegyék figyelmükbe, hogy a kötelességteljesítés tudata szebben ragyog és nyugalmat ad, mint ezer arany a zsebben, vagy a pénzszekrényben. Az állam nem tehet többet értetek aranypénzesek, mint hogy tűzbe küldi minden emberét, minden értékét, hogy megvédi az ország földjét és a javakat, amiket a föld termel és tart. Polgári hállatlanság volna zsugorisággal fizetni az ország nagy áldozataiért. — Ujhelyben minden hazafias akció termékeny talajra talál. Az aranypénzek is bekerülnek — úgy hisszük — az ujhelyiek zsebéből az állam kasszájába. Ott van a helyük most az aranyoknak.

— **Előléptetés.** Ifj. Ehlert Gyula, Zemplénnvármegye tb. szolgabírója a király honvéd hadnaggyá léptette elő.

— **Kitüntetés.** Braxatoris Pál tart. honvéd főhadnagy, királyhalmeczi járási számvevő az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Öfelsége által a „Signum Laudis”-sal tüntetett ki.

— **Háborus Estélyek.** Március hó első felében nagyszabású és változatos műsoru estélyek rendezését vette tervbe Oláh Istvánné, a kir. törvényszék elnökének felesége. A különös érdeklődéssel várt estélyeken fővárosi művészeket kivül, nagyszámú műkedvelő fog közreműködni. A műsor számaiból már most kiemeljük a Tarnay Alajos zongoraművész által előadandó meséket (Hamupipőke, Csipkerózska stb.), melyeket állandóan a hozzájáró élőképek fogják követni, dr. Hornyay Béla kiváló rendezésében. Az estélyek érdekességét föltt fogja emelni az is, hogy azokra egy megyénkbeli országos nevű, előkelő író egy 1 felvonásos színdarabot írt. A téma egy háborus jour. Sok-sok hölgy és kevés ur. A darabban előforduló legkisebb szerepet is műkedvelő gárdánk legkiválóbbjai fogják eljátszani. Az estély védnöke Szinyei Merse István főispán. Oláh Istvánné rendezőitársai: dr. Hornyay Béla, báró Sennyey István, dr. Ambrózy Ágoston és dr. Bajusz Zoltán. A két egymásután következő napon rendezendő estélyek jövedelme felerészben a zempléni hadiárva, felerészben pedig a Zemplénben elpusztult kárpáti falvak alapja javára lesz fordítva.

— **Közgyűlés.** A Zemplénnvármegyei Közművelődési Egyesület Sátoraljaújhegyben, 1916. évi február hó 25-én délelőtt 10 órakor a vármegye-háza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1.

Elnöki megnyitó. 2. Központi igazgató-választmány jelentése. 3. Jelentés a pénztárvizsgálat és számadásokról s az egyesület 1916. évi költségvetéséről. 4. Alelnök, főtitkár, választmányi tagok és felügyelő-bizottsági elnökök választása. 5. Központi választmány javaslata a gróf Andrássy Dénes-féle alapítvány tárgyában. 6. A központi választmány jelentése és javaslata az egyesület jövő kulturális munkásságát és feladatait illetőleg. 7. Indítvány Aage Madelungnak az egyesület disztagjává leendő megválasztása iránt. 8. A közgyűlésig esetleg beérkező tárgyak és indítványok.

— **Ujhelyben is megkezdtek a lisztkészletek felkutatását.** Az ismeretes kormányrendelet folytán mint mindenütt, úgy nagyon helyesen Ujhelyben is megkezdődött a lisztkészletek ellenőrzése, az esetleg elrejtett készletek felkutatása. Idáig nagyon rendszerben van a doloz; felhívjuk azonban az illetékes hatóságok figyelmét arra, hogy a kormány utasítása szerint *magánháztartásokban csak nyomatékos gyanu esetén lehet kutatni.*

— Erre tehát kérjük kioktatni az eljáró közegeket, mert máris tudunk rá esetet, hogy a kutatók minden ok nélkül uri családnál kellemetlenkedtek, uri házban, ahol egészen kétségtelenül szó sem lehet arról, hogy spekulációs célokra valami lisztkészletek legyenek elrejtve. Ilyen helyeken formális házkutatást tartani csak zaklatás számba mehet, amihez a rendelet szerint a közegeknek semmi joguk nincs.

— **Gyógyszerek újabb drágulása.** A belügyminiszter az év elején adta ki az új gyógyszerársvábványt és ez az ármegállapítás már most, alig néhány héttel az ármegállapítás után ismét revizióra szorult. — A külföldi gyógyszerbáhozatal, amely a semleges államokból megiehető nagy arányban folyt, újabbban egészen megszűnt. A német vegyészeti gyárak is következetesen emelik vegyitermékeik árait és egyes készítményeknél már négyszáz százalékos az áremelkedés. Sok vegyiszer elfogyott, de a legfontosabb gyógyszerek egyike, az ópium, Törökország utján kezd már pótlást nyerni, egyelőre ugyancsak kisebb mennyiség jutott hozzánk, úgy, hogy az árak ma még változatlanul magasak, de remélhető, hogy a közlekedés fejlődésével ezen az uton több anyag lesz szállítható. Különösen nagy a drágulás egyes hatékony illó olajokban, amelyeknek legnagyobb része a tengeren túlról jön és amelyeket most már a semleges államok utján sem lehet beszerezni. Az újabb gyógyszerbeszerzési akadályok miatt a hivatalos gyógyszerársvábvány engedélyezni fogja néhány gyógyszerárucikk árának felemelését.

— **A hustalan napok szaporítása.** Március 5-én országos állattenyésztési értekezlet lesz Budapesten. Az értekezlet elé javaslatot terjesztenek a marháhus kimérésének az összes hétköznapiokon való korlátozását és esetleg még egy hustalan nap elrendelését illetőleg.

— **A kereskedelmi és iparkamara felirata 43—50 éves felkelők bevonulása ügyében.** A 43—50 éves népfelkelők bevonulása előtt a kereskedelmi és iparkamara oly kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy azok a kereskedők, iparosok, kereskedelmi és ipari alkalmazottak és pénzügyi tisztviselők, kiknek felmentési kérvényeit a kamarák pártoló javaslattal terjesztették fel, kérvényük érdemleges elintézését polgári állásukban várhassák be s erre az illetékes katonai parancsnokságtól a kamara igazolványa alapján engedélyt nyerjenek. Az illetékes katonai parancsnokságok egyes kivételes esetekben már eddig is megadták erre az engedélyt,

felette kívánatos azonban, hogy e kedvezmény megadásánál, annál is inkább, mivel az ifjabb korosztályok behívása után a 43—50 éves kereskedők, iparosok, alkalmazottak és pénzügyi tisztviselők között ma már igen sokan vannak olyan egyének, akik bevonulásuk esetén egyáltalán nem pótolhatók s amennyiben az indokolt és jogosan remélt felmentés megadásáig, a kérvény elintézéséig bevonulnak, üzletük, ipartelepük, vagy az alkalmazó pénzügyi sulyos zavarokat és fel nem becsülhető károkat szenvedhetnek.

— **Kezdődik a háboru vége . . .** Egyre sürűben jönnek azok a levelek, melyek a harctereken támadt szokatlan hosszú esendből a háboru hirtelen végét látják. A jósok ideje, a jóslások legalkalmasabb pillanata ez a csend s a reménykedők, a névtelen jósok jelentkeznek ábrándjaikkal. Az egyik lakonikus rövidséggel csak azt írja: „Tekintetes szerkesztő ur! A háboru vége kezdődik február huszadikától március elsőjéig.” — A másik hosszú magyarázattal szolgál, amelyben azt bizonyítgatja, hogy a háboru nem tart tovább, mint május elsőjéig s a nagy munkásünnep igazi nagy világnépeppé válik. Valami van a levegőben. Apró, fehér bárányfelhősékek usznak az égen, egyre több és több. A hívők és a jósok ebből békét lesnek, a szakértők pedig úgy tudják, hogy ezek — sárnapok. A nagy csend sok ember szerint végkimerülés, a hozzáértők úgy tudják, hogy ez a vihart megelőző pillanatnyi megnyugvás.

— **Kevesebb lesz a papír kétkoronás.** Az Osztrák-Magyar Bank a jövőben megszorítja a kétkoronás papírgyök kibocsátását és lehetőleg katonai szükségletekre fogja azokat korlátozni. A bank a polgári szükségletet ezüst kétkoronásoknak fokozottabb mértékben való kibocsátásával akarja fedezni. — A foszladozó, könnyen bepészkolódó, célszerűtlen papír kétkoronások számának apasztása sok kényelmellenségtől fogja megmenteni a közönséget s ezért is örömmel üdvözölhetjük a visszatérő fémpénzt.

— **Háborus apróságok.** A harctéren levő parancsnokságokat felhatalmazták arra, hogy a hadi célokra nem szükséges kisebb értékkel bíró tárgyakat hadiemlékül átengedhessék a katonáknak. Kivételt képez azonban a kézilőfegyver, amelynek egyes alkatrészeit szélszedsé utján más fegyverekhez pótlásul lehet felhasználni. Azok azonban, akik eme rendelet kibocsátása előtt kaptak hadiemlékül egy egy ilyen löfegyvert, azt megtarthatják. — Az egyik-másik kórházban megtörtént, hogy azoktól a katonáktól, akik fogaikat a háboru-ban elvesztették és akiknek azok helyébe műfogakat csináltak, bizonyos díjat szedtek, ha nem is olyan mértékben, mint a fogorvosok szokták tenni. A vitézek illetén megsarcolása ellen a hadvezetőség állást foglalt s úgy rendelkezett, hogy a hiányzó fogakat a katonai egészségügyi intézetekben ingyenesen kell ujjakkal pótolni. — A zsidó és a mohamedán katonák érdekében újabb intézkedés történt és pedig az, hogy ezek az ő ünnepeiken olyan rituális ételeket kapjanak, amiket saját vallásbeli szokások készítenek nekik. Ez a rendelkezés persze csak akkor lép érvénybe, ha egyes helyeken több ilyen zsidó vagy mohamedán katona található. A hadvezetőség amikor ilyen intézkedett, azt is megállapította, hogy ez a rituális koszt nem kerülhet többbe, mint a rendes és hogy ilyen kivételben csakis a front háta mögött levő csapatok tagjai részesülhetnek. — Rendeletet adtak ki, amelyben meg vagyon írva, hogy a harctéren levő zsidó katonák haza küldött leveleiket héber nyelven nem írhatják. És aki mégis ezt a nyelvet használja, azt megbüntetik, mert a héber írást mint titkos írást tekintik.

— **Felmentés.** Lukovich Ödön jávorhegyi birtokost, a kassai törvényszék 72 esetben elkövetett csalás bűntette miatt öt évi börtönrre ítélte. Az volt ellene a vád, hogy amikor a katonaság lovakat és marhákat vásárolt, ő mint becsüs hivatali személynek adta ki magát és ezen a réven bizonyos előnyöket szerzett magának a vásárlóktól. A kassai ítélőtábla 8 napig tartó tárgyalás után a vádlottat felmentette.

— **Az egyenruha egységesítése.** A hadügyminiszterium legutóbb több rendeletet bocsátott ki, amelyekben megjelölte a katonai ruházati cikkek készítésében keresztülvihető egyszerűsítéseket és egységesítéseket. E rendeletek szerint a sapka az egész hadsereg részére azonos marad (mint a gyalogosoké). A zubbony visszahajtott gallérral, rávarrt ráncos mell- és aljzsebekkel, megfelelő minták felállításáig azonban az eddigi zubbony marad mérvadó. A lovaglónadrág (a dragoonosok eszimanadrágjának szabása szerint) egységes valamennyi lovasított csapatnál, az egész lovasságnál, az egész tábori és hegyi tüzérségnél és a szekerészcsapatoknál. A térdnadrág (az eddigi bosnyák térdnadrág) az egész gyalogságnak, vartüzérségnek, a műszaki csoportoknak és intézeteknek. Lovassági köpeny jár (lovasságfegyverosztatok köpenyének szabása szerint) a lovasságnak, lovagló tüzérségnek és a szekerészcsapatoknak. Gyalogsági köpeny jár (a tábori tüzérség köpenyének szabása szerint) az összes többi csapatok és intézetek számára. Mindezen egységesítések mielőbbi elérése végett, minden eddig megrendelt, de még ki nem szabott ruhafajta a következőképen készítenendő: huszárok eszimanadrágja és tüzérségi térdnadrág helyett — lovaglónadrág, pantalló és magyar nadrág helyett — térdnadrág, lovas tüzérség és tréncosapatok köpenye helyett — lovassági köpeny, eddigi gyalogsági köpeny helyett — a megállapított köpenyeg gyalogság számára.

— **Maniküröző hölgy ajánlkodik,** aki kívánatra házakhoz is elmegy. Címe: Főter 20. szám.

— **Arverés a postán.** A sátoraljaújhegyi postahivatalban több kézbesíthetetlen lisztküldemény, továbbá fehérbáb- és gerstliküldemény nyilvános árverésen el fog adatni. Erről a venni szándékozókát oly megjegyzéssel értesítem, hogy az árverés f. hó 21-én délelőtt 9 órakor a főnöki irodában fog megtartatni. Gerő Alfréd, postafőnök.

— **A városi moziban a mai, szombati műsor főszáma „A vér szava” c. rendkívül érdekes, 3 felvonásos társadalmi dráma.** E mellett bemutatásra kerül a „Férfigyűlölet” c. 2 felvonásos vigjáték s még több érdekes film. Holnap, vasárnap, a műsor iránti nagy érdeklődés folytán közkívánatra 3 előadás lesz, délután 4, 6 és este fél 9 órakor. Bemutatásra kerül az „Akik kétszer hainak meg” c. szenzációs Psylander film, azonkívül számos más pompás moziadarab.

— **Petyhüdt bőr üde lesz, ráncok kisimulnak, arcbőrünk ifju lesz, ha a Földes féle Margit-szappannal megmossuk és Margit-crémmeel bekenjük.**

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Közgyűlési naptár.

A Sátoraljaújhegyi Polgári Takarékpénztár és Hitelegylet: Febr. 20-án d. u. 3 óra.

A Tokaj-Hegyaljai Takarékpénztár Részvénytársaság: Febr. 20-án d. e. 10 óra.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság Sárospatak: Febr. 27-én d. u. 2 óra.

A zemplénnmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank: Márc. 5-én d. e. 10 óra.

Főszerkesztő és laptulajdonos: **Ehlert Gyula**
Felelős szerkesztő: **Teleky Sándor.**

1010/1916. kig. sz. Eperjes szab. kir. város gazd. tanácsától.

Hirdetmény.

Eperjes szab. kir. város közönsége nevében közhírré teszem, hogy a város tulajdonát képező utak, hidak stb., vámtárgyak, valamint a helypénzszedési jog bérlete 1916. évi márczius hó 10-én délelőtt 10 órakor tartandó II. árverésen 1916. évi április hó 1-én kezdődő három egymásután következő évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 61,000 korona, bánatpénz 5000 korona. Az ajánlatok fölött városi közgyűlés dönt, de nincs kötve a legmagasabb ajánlat elfogadásához sem. A 61,000 koronán aluli ajánlatok nem vétetnek figyelembe s az árverés eredménytelensége esetén a vámszedés házi kezelésbe fog vétetni.

Részletes árverési feltételek a városi számvevőség-nél megtekinthetők, illetve beszerezhetők.

Felhívom a vállalkozókat, hogy a bánatpénzzel felszerelt írásbeli ajánlatukat a szóbeli árverés megkezdése előtt hozzám adják be.

Eperjes szab. kir. város gazdasági tanácsának 1916. évi február hó 12-én tartott üléséből.

Faragó s. k.
kir. tanácsos,
polgármester.

Tüzifa eladás.

I-ső és II-od osztályu bükk tűzifát egyes waggonokkal azonnal szállít

a takcsányi grófi uradalom.

Egyelőre 10% február elsejétől

az áremelés, mert az összes zsiradék, csomagolóanyagok, üveg stb. óriási mértékben drágultak. Az új detailárak Ausztriában és Magyarországon minden gyógyszertárban és drogériában a következők:

Lysoform eredeti zöld üvegekben:

	100 gr.	250 gr.	500 gr.	1000 gr.
Kor.	1.—	2.—	3.50	5.50

Lysoform szappan elegáns dobozokban darabonként Kor. 1.60

Fodormenta-Lysoform szájviz üvegenként Kor. 1.60

Lysoform-készítményeket csak eredeti csomagolásban az ismert védjeggyel vásároljon!

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Ujpest.

Másolat.

P. 119/1915. szám.

Hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a magyar királyi államvasutaknak gróf Andrássy Gyula és társai ellen Töketerebes község határában, a töketerebes 800. és abból nyitott 985. számú tjkvekben 3231/b-36., 3231/b-50., 3231/b-51., 3231/b-52., 3231/b-54. és 3231/b-42. helyrazi számok alatt felvett ingatlanokra folytatott kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás lefolytatása végett Töketerebes község házához 1916. évi február hó 24-ik (huszonnegy) napjának d. e. 10 órájára határnapot tűzött, a mikorra a távollevő és ismeretlen helyen tartózkodó érdekelteket azzal az értesítéssel idézi meg, hogy részükre gondnokul dr. Faid Andor töketerebes ügyvédet hivatalból kinevezte és hogy a tárgyalásról való távolmaradásuk a kártalanítás tárgyában az érdemleges határozat meghozatalát nem fogja gátolni.

Sátoraljaujhelyben, a kir. törvényszéknek 1916. évi január hó 29-ik napján tartott üléséből.

Dr. Nagy s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

Dr. Oláh s. k.,
elnök.

Kiadó

egy 3 szobás utcza lakás előszobával, mosókonyhával, spejzzel, két kamrával és minden kényelemmel ellátva. Érdeklődők forduljanak a háztulajdonoshoz Molnár István-utca 16.

Kiadó lakás.

Hat utcza szoba a szükséges mellékkeliségekkel, fürdőszobával a Főutca közepén f. évi május 1-től kiadó.

Özv. Kellner Józsefné.

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle MARGIT Crème és Szappan

használatával arca tiszta, üde és bájos lesz.

A Margit-Crème a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-Crème utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-Crème ártalmatlan, zsirtalan, vegy-tiszta készítmény, mely a külföldön általános feltűnést keltett.

Ára 1 kor. 20 fill.

Margit-szappan 90 fill. Margit-pouder 1 kor. 20 fill. — Gyártja:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára Aradon.

Kapható: minden gyógyszertárban, drogériában és illatszerekkereskedésben.

Megóvják az ősz harcosokat
ha a 25 év óta legjobban bevált

használik a „3 Fenyő”-vel. Millio ember használja

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás hurut, köszvény és számarköhögés, valamint övö-szer meghülés ellen, ennélfogva szívesen látott gyógyszer minden harcosnak.

6100 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és privat egyénektől tanúsítja a biztos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f. Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Kardos Zsigmond, Ehlert Gyula, Kádár Gyula és Kincsesy Péter gyógyszer-tárakban s Hrabeczy Kálmán drogériájában, Sátoraljaujhelyben, — Kronovits Miksa gyógyszer-tárban Nagymihály, Fabian Arnold gyógyszer-tárban Homonna, Hazay Géza gyógytárban Töketerebes.

Tábori postaládák

minden nagyságban kitűnő minőségben készít

Pollák Sándor

ládagyára ARAD.

Képviselők kerestetnek.